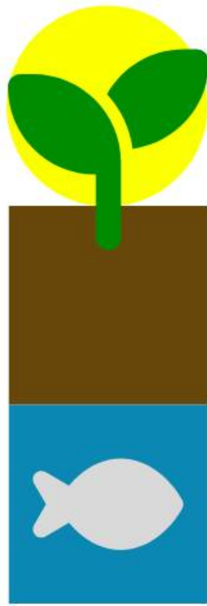
ביבלישע פּרינציפּן
פון לאַנדווירטשאַפט

BIBLICAL
PRINCIPLES OF
AGRICULTURE

האַס נישט קיין שווערע אַרבעט,
און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט,
וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט.
סירא 7:15

ווי אזוי צו נידעריגער מאכן עסן פרייזן

פֿאַרוועַרט פּאָרנאָגראַפֿיע און זינדלעכע סצענעס אין פֿילמען ווײַל די סאָרטן פֿאַרווײַלונג וועט רעזולטירן אין הונגער .
)טובית (4:13
הונגער וועט עקספּאָנענציעל פאַרגרעסערן די פּרײַז פון עסן) .מלכים ב(6:25 '
מאַסטורביר נישט ווייל עס וועט דיך מאַכן פויל) .חכמה פון שלמה ,3:14משלי (24:30-34
מאַכט אַ פּאָליטיק פון קיין אַרבעט ,קיין עסן 2) .טעסאַלאָנישער (3:10

מאַקסֿמַירן נאַטירלעכע רעסורסן .צוטיילן אַלע טייך-ברעג לענדער פֿאַר לאַנדווירטשאַפט .מאַכן וואַסער פּאָמפּעס
אָדער קוואלן פֿאַר יעדן הויזגעזינד ,ספּעציעל פֿאַר די וואָס זענען ווייט פֿון די טייכן) .ישעיה (32:20
זאַמלען רעגן וואַסער) .ויקרא (26:3-5
האָדעווען אָקסן) .משלי יד:ד(

פאָרדערן די גרויסקייט און ווערט פון לאַנדווירטשאַפט) .בריוו פון אַריסטעאַס (5:9-10,13
מוטיגט בירגער צו וואַקסן זייער אייגענע עסן) .משלי ו:ו-ח ,משלי כז:כג-כז(
יעדע שטאָט זאָל קענען צושטעלן איר אייגענע עסן) .בראשית מ"א:מ"ח(

פענטאַטעוך

און גאָט האָט געזאָגט :זאָל די ערד אַרויסברענגען גראָז ,קראָפּ וואָס גיט זאָמען ,און אַ פרוכטבוים וואָס גיט פרוכט לויט זיין מין ,וועמענס זאָמען איז אין זיך ,אויף דער ערד :און עס איז אַזוי געווען .און די ערד האָט אַרויסגעבראַכט גראָז ,און קראָפּ וואָס גיט זאָמען לויט זיין מין ,און אַ בוים וואָס גיט פרוכט ,וועמענס זאָמען איז אין זיך ,לויט זיין מין :און גאָט האָט געזען אַז עס איז גוט .און גאָט האָט געזאָגט :זעט ,איך האָב אייך געגעבן יעדן קראָפּ וואָס גיט זאָמען ,וואָס איז אויף דער גאַנצער ערד ,און יעדן בוים ,אין וועלכן איז די פרוכט פון אַ בוים וואָס גיט זאָמען ;צו אייך זאָל עס זיין צו עסן . בראשית א:יא-יב,כט

און גאָט האָט געזאָגט :לאָמיר מאַכן מענטשן אין אונדזער בילד ,לויט אונדזער געשטאַלט ;און זיי זאָלן הערשן איבער די פֿיש פֿון ים ,און איבער די פֿויגל פֿון הימל ,און איבער די בהמות ,און איבער דער גאַנצער ערד ,און איבער יעדן קריכנדיקן באַשעפֿעניש וואָס קריכט אויף דער ערד .אַזוי האָט גאָט באַשאַפֿן דעם מענטשן אין זײַן אייגענעם בילד ,אין גאָטס בילד האָט ער אים באַשאַפֿן ;זכר און נקבה האָט ער זיי באַשאַפֿן .און גאָט האָט זיי געבענטשט ,און גאָט האָט צו זיי געזאָגט :זײַט פֿרוכטיק ,און פֿאַרמערט אײַך ,און פֿילט אָן די ערד ,און אונטערדריקט זי ;און הערשט איבער די פֿיש פֿון ים ,און איבער די פֿויגל פֿון הימל ,און איבער יעדן לעבעדיקן באַשעפֿעניש וואָס באַוועגט זיך אויף דער ערד . בראשית א:כ"ו-כ"ח

און פֿון דער ערד האָט גאָט דער האר געמאַכט וואַקסן אַלע בוים וואָס זענען אָנגענעם פֿאַר די אויגן און גוט צום עסן ; אויך דעם בוים פֿון לעבן אין מיטן גאָרטן ,און דעם בוים פֿון וויסן פֿון גוט און שלעכט .בראשית ב:ט

און צו אדם האָט ער געזאָגט ,ווײַל דו האָסט צוגעהערט צו דער שטימע פֿון דײַן ווײַב ,און געגעסן פֿון דעם בוים ,פֿון וועלכן איך האָב דיר באַפֿוילן ,זאָגנדיק ,דו זאָלסט נישט עסן דערפֿון ,פֿאַרשאָלטן איז די ערד פֿאַר דײַן זײַט ;מיט יסורים וועסטו עסן דערפֿון אַלע טעג פֿון דײַן לעבן ;דאָרנען און שטעכלעך וועט זי דיר אויך ברענגען ;און דו וועסט עסן די גראָזן פֿון פֿעלד ;אין שווייס פֿון דײַן פנים וועסטו עסן ברויט ,ביז דו וועסט זיך אומקערן צו דער ערד ;ווײַל פֿון איר ביסטו גענומען געוואָרן ;ווײַל שטויב ביסטו ,און צו שטויב וועסטו זיך אומקערן .בראשית ג:יז-יט

דעריבער האָט אים גאָט דער האר אַרויסגעשיקט פֿון גאָרטן עדן ,צו באַאַרבעטן דעם באָדן פֿון וואַנען ער איז גענומען געוואָרן .בראשית ג:כג

האָס נישט קיין שווערע אַרבעט ,און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט ,וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט .סירא 7:15

דעמאָלט האָט יצחק געזייט אין יענעם לאַנד, און האָט באַקומען אין דעם זעלבן יאָר הונדערטפאַך; און גאָט האָט אים געבענטשט. בראשית כו:יב

איצט זאָל פרעה אויסזוכן אַ מענטש וואָס איז קלוג און פאַרשטאַנדלעך, און אים שטעלן איבערן לאַנד מצרים. זאָל פרעה דאָס טאָן, און ער זאָל באַשטימען באַאַמטע איבערן לאַנד, און נעמען דעם פינפטן טייל פון לאַנד מצרים אין די זיבן יאָרן פון גרויסע זעט. און זאָלן זיי זאַמלען אַלע עסן פון יענע גוטע יאָרן וואָס קומען, און אָנלייגן תבואה אונטער דער האַנט פון פרעה, און זאָלן זיי האַלטן עסן אין די שטעט. און דאָס עסן זאָל זיין אַ פאַרראַט פאַרן לאַנד קעגן די זיבן יאָרן פון הונגער, וואָס וועלן זיין אין לאַנד מצרים; כּדי דאָס לאַנד זאָל נישט אונטערגיין פון הונגער. בראשית מ"א:ל"ג-לו

און ער האָט צוזאַמענגעזאַמלט אַלע עסן פון די זיבן יאָר, וואָס זיינען געווען אין לאַנד מצרים, און האָט אַריינגעליגט די עסן אין די שטעט: די עסן פון פעלד, וואָס איז געווען אַרום יעדער שטאָט, האָט ער אַריינגעליגט אין איר. בראשית מ"א:מ"ח

און די זיבן יאר פון הונגער האבן זיך אנגעהויבן צו קומען, אזוי ווי יוסף האט געזאגט: און דער הונגער איז געווען אין אלע לענדער; אבער אין גאנץ לאנד מצרים איז געווען ברויט. און ווען גאנץ לאנד מצרים איז געווען הונגעריג, האט דאס פאלק געשריגן צו פרעה נאך ברויט; און פרעה האט געזאגט צו אלע מצרים: גייט צו יוסף; וואס ער זאגט צו אייך, טוט. בראשית מא:נד-ה

און יוסף האט געפיטערט זיין פאָטער, און זיינע ברידער, און זיין פאָטערס גאַנצע הויזגעזינד, מיט ברויט, לויט זייערע משפּחות. און עס איז נישט געווען קיין ברויט אין גאַנצן לאַנד, ווייל דער הונגער איז געווען זייער שווער, אַזוי אַז דאָס לאַנד מצרים און דאָס גאַנצע לאַנד כּנען זענען אויסגעמאַטערט געוואָרן פון הונגער. און יוסף האט געזאַמלט אַלע געלט וואָס איז געפונען געוואָרן אין לאַנד מצרים און אין לאַנד כּנען פאַר דער תּבואה וואָס זיי האָבן געקויפט, און יוסף האט געבראַכט דאָס געלט אין פאַראָנס הויז. און ווען געלט איז אויסגעגאַנגען אין לאַנד מצרים און אין לאַנד כּנען, זענען אַלע מצרים געקומען צו יוסף און געזאָגט: גיט אונדז ברויט, ווייל פאַרוואָס זאָלן מיר שטאַרבן פאַר דיין פּנים? ווייל דאָס געלט גייט אויס. און יוסף האט געזאָגט: גיט אייערע פי, און איך וועל אייך געבן פאַר אייערע פי, אויב געלט גייט אויס. און זיי האבן געבראַכט זייערע פי צו יוסף, און יוסף האט זיי געגעבן ברויט פאַר פערד, און פאַר די שעפסן, און פאַר די פי פון די רינדער, און פאַר די אייזל, און ער האט זיי געפיטערט מיט ברויט פאַר אַלע זייערע פי פאַר יענעם יאָר. ווען יענע יאר איז געווען פארענדיקט, זענען זיי געקומען צו אים דאס צווייטע יאר, און האבן צו אים געזאגט, מיר וועלן עס נישט באהאלטן פון מיין האר, אז אונזער געלט איז אויסגעלאפן; מיין האר האט אויך אונזערע בהמות; עס איז גארנישט געבליבן פאר מיין האר, נאר אונזערע קערפער, און אונזער לענדער. פארוואס זאלן מיר שטארבן פאר דיינע אויגן, סיי מיר און סיי אונזער לאנד? קויף אונז און אונזער לאנד פאר ברויט, און מיר און אונזער לאנד וועלן זיין קנעכט צו פרעה; און גיב אונז זאמען, אז מיר זאלן לעבן, און נישט שטארבן, אז די לאנד זאל נישט ווערן פארוויסט. און יוסף האט געקויפט דאס גאנצע לאנד פון מצרים פאר פרעה; ווייל די מצרים האבן פארקויפט יעדער זיין פעלד, ווייל דער הונגער האט זיך איבער זיי שטארקער געמאכט; אזוי איז די לאנד געווארן פרעה'ס. און וואס שייך דאס פאלק, האט ער זיי געפירט צו שטעט פון איין עק פון די גרענעצן פון מצרים ביזן אנדערן עק. בראשית מ"ז:יב-כא.

האט יוסף געזאגט צום פאלק: זעט, איך האב אייך היינט געקויפט און אייער לאנד פאר פרעהן. זעט, דא איז זאמען פאר אייך, און איר וועט זייען דאס לאנד. און עס וועט זיין אין דער תבואה, אז איר וועט געבן דעם פינפטן טייל צו פרעהן, און פיר טיילן וועלן זיין אייער אייגענע, פאר זאמען פון פעלד, און פאר אייער עסן, און פאר די פון אייערע הויזגעזינדער, און פאר עסן פאר אייערע קליינע קינדער. בראשית מ"ז:כ"ג-כ"ד

און זעקס יאָר זאָלסטו זייען דיין לאַנד, און איינזאַמלען די פּירות דערפון: אָבער דאָס זיבעטע יאָר זאָלסטו עס לאָזן רוען און ליגן שטיל; כּדי די אָרעמע פון דיין פאָלק זאָלן עסן; און וואָס זיי לאָזן איבער זאָלן די חיות פון פעלד עסן. אַזוי זאָלסטו טאָן מיט דיין וויינגאָרטן און מיט דיין אָליווען גאָרטן. שמות כג:י-יא

האָס נישט קיין שווערע אַרבעט, און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט, וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט. סירא 7:15

און איר זאָלט דינען דעם האר אייער גאָט, און ער וועט בענטשן דיין ברויט און דיין וואַסער; און איך וועל אַוועקנעמען קראַנקייטן פון צווישן דיר. שמות כג:כ"ה

און ווען איר שניידט די שניט פון אייער לאַנד, זאָלט איר נישט גאָר שניידן די עקן פון אייער פעלד, און נישט זאַמלען די נאָכקלײַבן פון אייער שניט. און איר זאָלט נישט נאָכקלײַבן אייער ווייַנגאָרטן, און נישט זאַמלען יעדן טרויבן פון אייער ווייַנגאָרטן; איר זאָלט זיי לאָזן פֿאַר די אָרעמע און פֿרעמדע: איך בין גאָט, אייער גאָט. ויקרא 19:9-10

איר זאָלט היטן מײַנע געזעצן. דו זאָלסט נישט לאָזן דײַנע בהמות פּאָרן מיט אַ פֿאַרשיידענעם סאָרט; דו זאָלסט נישט זײַען דײַן פֿעלד מיט געמישטע זוימען; און אַ קלייד געמישט פֿון לײַנען און וואָל זאָל נישט אויף דיר קומען. ויקרא יט:יט

און ווען איר וועט קומען אין לאַנד, און וועט האָבן געפֿלאַנצט אַלע מינים ביימער פֿאַר עסן, זאָלט איר רעכענען זייער פֿרוכט ווי אומבאַשניטן: דריי יאָר זאָל עס זיין ווי אומבאַשניטן פֿאַר אײַך; עס זאָל נישט געגעסן ווערן. ויקרא יט:כג

און ווען איר שניידט די שניט פון אייער לאַנד, זאָלט איר נישט ריין אויסרייניגן די ווינקלען פון אייער פעלד ווען איר שניידט, און איר זאָלט נישט זאַמלען קיין נאָכזאַמלונג פון אייער שניט; איר זאָלט זיי איבערלאָזן צו די אָרעמע און צו די פרעמדע: איך בין גאָט, אייער גאָט. ויקרא כג:כב

זעקס יאָר זאָלסטו זייען דיין פעלד, און זעקס יאָר זאָלסטו באַשניידן דיין ווייַנגאָרטן, און איינזאַמלען די פרוכט דערפון; אָבער אין זיבעטן יאָר זאָל זיין אַ שבת פון רו פֿאַרן לאַנד, אַ שבת פֿאַר גאָט; דו זאָלסט נישט זייען דיין פעלד, און נישט באַשניידן דיין ווייַנגאָרטן. ויקרא כ"ה:ג-ד

אַ יובל זאָל דאָס פֿופֿציקסטע יאָר זײַן פֿאַר אײַך: איר זאָלט נישט זײַען, און נישט שניידן וואָס וואַקסט פֿון זיך אַליין אין אים, און נישט זאַמלען די טרויבן פֿון אײַער ווײַנשטאָק וואָס איז נישט געווען אויסגעפּוצט. ווײַל דאָס איז דער יובל; ער זאָל זײַן הייליק פֿאַר אײַך; איר זאָלט עסן זײַן פֿרוכט פֿון פֿעלד. ויקרא כ"ה:יא-יב

דעריבער זאָלט איר טאָן מײַנע געזעצן, און האַלטן מײַנע משפטים, און זיי טאָן; און איר וועט וואוינען אין לאַנד אין זיכערקייט. און די לאַנד וועט געבן איר פרוכט, און איר וועט עסן זאַט, און וואוינען אין איר אין זיכערקייט. און אויב איר וועט זאָגן, וואָס וועלן מיר עסן אין זיבעטן יאָר? זעט, מיר וועלן נישט זײַען, און נישט זאַמלען אונדזער תבואה: דעמאָלט וועל איך באַפֿעלן מײַן ברכה אויף אײַך אין זעקסטן יאָר, און עס וועט ברענגען פרוכט פֿאַר דרײַ יאָר. און איר זאָלט זײַען אין אַכטן יאָר, און עסן נאָך אַלטע פרוכט ביזן נײַנטן יאָר; ביז אירע פרוכטן קומען אַרײַן, זאָלט איר עסן פֿון אַלטן פֿאַרראַט. ויקרא כ"ה:י"ח-כ"ב

אויב איר גייט אין מײַנע געזעצן און היט מײַנע געבאָטן און טוט זיי, וועל איך אײַך געבן רעגן אין דער ריכטיקער צײַט, און די ערד וועט געבן איר פרוכט, און דיביימער פֿון פֿעלד וועלן געבן זייער פֿרוכט. און אײַער דרעשן וועט דערגרייכן ביזן שניט, און די שניט וועט דערגרייכן ביזן זאָען צײַט; און איר וועט עסן אײַער ברויט צו זאַט, און וואוינען אין אײַער לאַנד זיכער. ויקרא כו:ג-ה

און דער גאַנצער מעשר פֿון לאַנד, צי פֿון די זוימען פֿון לאַנד, צי פֿון די פֿרוכט פֿון בוים, איז גאָטס; עס איז הייליק צו גאָט. ויקרא כז:ל.

ווייל גאָט ברענגט דיך אין אַ גוט לאַנד, אַ לאַנד מיט וואַסער־בעכן, מיט קוואַלן און טיפֿענישן וואָס שטאַמען פֿון טאָלן און בערג; אַ לאַנד פֿון ווייץ און גערשטן, ווײנשטאָקן און פֿײַגנביימער און גראַנאַטן; אַ לאַנד פֿון אָליווען־ייל און האָניק; אַ לאַנד אין וועלבן דו וועסט עסן ברויט אָן מאַנגל, דיר וועט גאָרנישט פֿעלן אין אים; אַ לאַנד וועמענס שטיינער זענען אייזן, און פֿון וועמענס בערג דו קענסט גראָבן קופּער. ווען דו וועסט עסן און זײַן זאַט, זאָלסטו בענטשן גאָט דײַן גאָט פֿאַר דעם גוטן לאַנד וואָס ער האָט דיר געגעבן. דברים ח:ז-י

האַס נישט קיין שווערע אַרבעט, און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט, וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט. סירא 7:15

און עס וועט זיין ,אויב איר וועט גוט אויסהערן מיינע געבאָטן וואָס איך געב אייך היינט ,צו ליב האָבן דעם האר אייער גאָט ,און אים צו דינען מיט אייער גאַנצן האַרצן און מיט אייער גאַנצער נשמה ,וועל איך אייך געבן דעם רעגן פון אייער לאַנד אין זיין צייט ,דעם ערשטן רעגן און דעם שפּעטן רעגן ,כּדי איר זאָלט איינזאַמלען אייער תּבואה ,און אייער וויין , און אייער בוימל .און איך וועל שיקן גראָז אין אייערע פעלדער פֿאַר אייערע בהמות ,כּדי איר זאָלט עסן און זיין זאַט . דברים יא:יג-טו.

דו זאָלסט טאַקע מעשר געבן דעם גאַנצן אָפּוואַקס פֿון דיין זוימען ,וואָס דאָס פֿעלד ברענגט אַרויס יאָר נאָך יאָר .דברים יד:כב

דו זאָלסט נישט זייען דיין וויַנגאָרטן מיט פֿאַרשידענע זוימען ,כּדי די פֿרוכט פֿון דיין זוימען וואָס דו האָסט געזייט ,און די פֿרוכט פֿון דיין וויַנגאָרטן זאָלן נישט פֿאַרפּעסטעט ווערן .דברים כב:ט.

ווען דו שניידסט אָפּ דיין שניט אין דיין פעלד ,און דו האָסט פֿאַרגעסן אַ גאַרב אין פעלד ,זאָלסטו נישט צוריקגיין עס צו נעמען ;עס זאָל זיין פֿאַרן פֿרעמדן ,פֿאַרן יתום ,און פֿאַר דער אַלמנה ;כּדי גאָט דיין גאָט זאָל דיך בענטשן אין אַלע דיינע הענט .דברים כד:יט

און עס וועט זיין ,אויב דו וועסט גוט אויסהערן דעם קול פון גאָט דיין גאָט ,צו היטן און צו טאָן אַלע זיינע געבאָטן וואָס איך באַפֿעל דיר היַנט ,וועט גאָט דיין גאָט דיך שטעלן העכער אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד :און אַלע די ברכות וועלן קומען אויף דיר ,און דיך דערגרייכן ,אויב דו וועסט אויסהערן דעם קול פֿון גאָט דיין גאָט .געבענטשט וועסטו זיַין אין שטאָט ,און געבענטשט וועסטו זיַין אין פֿעלד .געבענטשט וועט זיַין די פֿרוכט פֿון דיַין ליַיב ,און די פֿרוכט פֿון דיַין ערד , און די פֿרוכט פֿון דיַינע בהמות ,די אויפֿוואַקסונג פֿון דיַינע רינדער ,און די שעפּס פֿון דיַינע שעפּס .געבענטשט וועט זיַין דיַין קאָרב און דיַין פֿאַרראַט .דברים כח:א-ה

און גאָט וועט דיר מאַכן שעפעדיק אין גוטס ,אין דער פרוכט פון דיין גוף ,און אין דער פרוכט פון דיין בהמה ,און אין דער פרוכט פון דיין ערד ,אין דעם לאַנד וואָס גאָט האָט געשוואוירן צו דיינע עלטערן צו געבן דיר .גאָט וועט דיר עפענען זיין גוטן אוצר ,דעם הימל צו געבן דעם רעגן צו דיין לאַנד אין זיין צייט ,און צו בענטשן אַלע די אַרבעט פון דיין האַנט ;און דו וועסט לייַען צו פילע פעלקער ,און דו וועסט נישט לייַען .דברים כח:יא-יב

געשיבטע

דו ,און דיינע זין ,און דיינע קנעכט ,זאָלסט באַאַרבעטן דאָס לאַנד פֿאַר אים ,און דו זאָלסט אַריַינברענגען די פֿרוכט ,כּדי דיין האַרס זון זאָל האָבן עסן צו עסן ;אָבער מפֿיבושעט ,דיין האַרס זון ,זאָל שטענדיק עסן ברויט בײַ מײַן טיש .איצט האָט ציבא געהאַט פֿופֿצן זין און צוואַנציק קנעכט .שמואל ב׳ ט׳:י׳

און עס איז געווען אַ גרויסער הונגער אין שומרון ;און זע ,זיי האָבן עס באַלאַגערט ,ביז אַן אייזלס קאָפּ איז פאַרקויפט געוואָרן פֿאַר אַכציק זילבערנע שטיק ,און אַ פֿערטל טייל פֿון אַ קאַב טויבן-מיסט פֿאַר פֿינף זילבערנע שטיק .מלכים ב ' ו:כ"ה

אויך האט ער באפוילן דעם פאלק וואס האט געוואוינט אין ירושלים צו געבן דעם חלק פון די כהנים און די לעוויטן ,כדי זיי זאלן ווערן דערמוטיקט אין דער תורה פון גאט .און אזוי שנעל ווי דער באפעל איז ארויסגעקומען ,האבן די קינדער פון ישראל געברענגט אין גרויסן די ערשטע פרוכטן פון תבואה ,וויין ,און אויל ,און האניג ,און פון אלע וואוקס פון פעלד ;און דעם מעשר פון אלע זאכן האבן זיי ארייַנגעברענגט אין גרויסן .און וועגן די קינדער פון ישראל און יהודה , וואס האבן געוואוינט אין די שטעט פון יהודה ,האבן זיי אויך אריינגעברענגט דעם מעשר פון רינדער און שעפס ,און דעם מעשר פון הייליגע זאכן וואס זענען געווען געווידמעט צו גאט זייער גאט ,און האבן זיי געלייגט אין הויפן 2 . כראָניקעס 31:4-6

און צו ברענגען די ערשטע פרוכטן פון אונדזער ערד, און די ערשטע פרוכטן פון אלע פרוכטן פון אלע ביימער, יאר נאך יאר, צום הויז פון גאט: אויך די ערשטע פון אונדזערע זין, און פון אונדזערע בהמות, ווי עס שטייט געשריבן אין דער תורה, און די ערשטע פון אונדזערע רינדער און פון אונדזערע שעפּס, צו ברענגען צום הויז פון אונדזער גאט, צו די כהנים וואס דינען אין הויז פון אונדזער גאט: און אז מיר זאלן ברענגען די ערשטע פרוכטן פון אונדזער טייג, און אונדזערע קרבנות, און די פרוכטן פון אלע סארטן ביימער, פון וויין און פון אויל, צו די כהנים, צו די צימערן פון הויז פון אונדזער גאט; און די מעשר פון אונדזער ערד צו די לְוִיטן, אז די זעלבע לוִיטן זאלן האבן די מעשר אין אלע שטעט פון אונדזער אקער. און דער כהן, דער זון פון אהרן, זאל זיין מיט די לְוִיטן, ווען די לְוִיטן נעמען מעשר: און די לוִיטן זאלן ארויפברענגען די מעשר פון די מעשר צום הויז פון אונדזער גאט, צו די צימערן, אין דעם אוצר-הויז. ווייל די קינדער פון ישראל און די קינדער פון לוי וועלן ברענגען די קרבן פון די תבואה, פון די נייע וויין, און די אויל, צו די צימערן, וואו עס זענען די כלים פון די הייליגע פלאץ, און די כהנים וואס דינען, און די טיר-וואכטער, און די זינגער; און מיר וועלן נישט פארלאזן דאס הויז פון אונדזער גאט. נחמיה י:לה-לט

פּאָעזיע

איך וואָלט געזוכט גאָט, און צו גאָט וואָלט איך איבערגעגעבן מײַן זאַך, וואָס טוט גרויסע זאַכן און אומפּאָרשלעך, וואונדערלעכע זאַכן אָן צאָל, וואָס גיט רעגן אויף דער ערד און שיקט וואַסער אויף די פֿעלדער. איוב 5:8-10

דו האסט אים געמאכט הערשן איבער די מעשים פון דיינע הענט; דו האסט אלעס אונטער זיינע פיס געלייגט: אלע שאף און רינדער, און אויך די חיות פון פעלד; די פייגל פון הימל, און די פיש פון ים, און אלעס וואס גייט דורך די וועגן פון די ימען. גאָט אונדזער האר, ווי גוט איז דיין נאמען אויף דער גאנצער ערד! תהילים ח:ו-ט

ער לאָזט וואַקסן גראָז פֿאַר די בהמות, און קרויט פֿאַר די דינסט פֿון מענטשן, כּדי ער זאָל אַרויסברענגען עסן פֿון דער ערד; און וויין וואָס מאַכט דערפֿרייען דאָס האַרץ פֿון מענטשן, און בוימל צו מאַכן זײַן פּנים שײַנען, און ברויט וואָס שטאַרקט דאָס האַרץ פֿון מענטשן. תהילים ק"ד:י"ד-ט"ו

ער מאַכט די מדבר אין אַ שטייענדיק וואַסער, און טרוקענע ערד אין וואַסער־קוואַלן. און דאָרטן מאַכט ער די הונגעריקע וואוינען, כּדי זיי זאָלן צוגרייטן אַ שטאָט צום וואוינען; און זייען די פעלדער, און פלאַנצן וויינגערטנער, וואָס זאָלן ברענגען פרוכט פון וואוקס. ער בענטשט זיי אויך, אַזוי אַז זיי זאָלן זיך שטאַרק פֿאַרמערן; און ער לאָזט נישט זייערע בהמות פֿאַרמינערן. תהילים קז:לה-לח.

גיי צום אַמעץ, דו פוילער; באַטראַכט אירע וועגן, און זײַ קלוג; וואָס אָן קיין פירער, אויפזיכטיקער אָדער הערשער, גיט זי איר עסן אין זומער, און זאַמלט איר עסן אין דער שניט. משלי ו:ו-ח

דער וואָס זאַמלט אין זומער איז אַ קלוגער זון; אָבער דער וואָס שלאָפט אין שניט איז אַ זון וואָס מאַכט שאַנד. משלי י:ה

ווער עס באַאַרבעט זײַן לאַנד וועט זיך זאַט מאַכן מיט ברויט, אָבער ווער עס גייט נאָך ליידיגע מענטשן איז אָן פֿאַרשטאַנד. משלי י"ב:י"א

אסאך עסן איז אין דער ארבעט פון די אָרעמע, אָבער עס איז דאָ וואָס ווערט חרובֿ צוליב מאַנגל אין משפט. משלי י"ג:כ"ג

וואו קיין אָקסן זענען נישטאָ, איז די וויגעלע ריין: אָבער אַ סך פאַרמערונג איז דורך דער שטאַרקייט פון דעם אָקס. משלי יד:ד

דער פוילער וועט נישט פלוגן צוליב דער קעלט; דעריבער וועט ער בעטן אין שניט, און גאָרנישט האָבן. משלי כ:ד

האַס נישט קיין שווערע אַרבעט, און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט, וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט. סירא 7:15

איך בין דורכגעגאנגען דעם פעלד פון דעם פוילער, און דעם וויינגארטן פון דעם מענטש אָן פארשטאנד ;און זע ,עס איז געווען באדעקט מיט דאָרנען, און נעטלען האבן באדעקט זיין פּנים, און זיין שטיינערנע וואַנט איז געווען צעבראָכן . דעמאָלט האָב איך געזען און באַטראַכט עס גוט ;איך האָב עס אָנגעקוקט און באַקומען לימוד .נאָך אַ ביסל שלאָף ,אַ ביסל שלאָף ,אַ ביסל הענט צוזאַמענלייגן צו שלאָפן :אַזוי וועט קומען דיין אָרעמקייט ווי אַ רייזנדער, און דיין נויט ווי אַ באַוואָפנטער .משלי כ"ד:ל-ל"ד

זייט פלייסיק צו וויסן דעם צושטאנד פון דיינע הערדעס, און קוקט גוט אויף דיינע הערדעס .ווייל עשירות איז נישט אויף אייביק, און צי בלייבט די קרוין פון דור צו דור ?די היי ווייזט זיך, און די ווייכע גראָז ווייזט זיך, און די גראָזן פון די בערג ווערן געזאמלט .די לעמער זענען פאר דיינע קליידער, און די ציגן זענען דער פרייז פון פעלד. און דו וועסט האבן גענוג ציגן-מילך פאר דיין עסן, פאר דער עסן פון דיין הויזגעזינד, און פאר דער אויפהאלטונג פון דיינע מיידלעך .משלי כז:כג-כז

ווער עס באַאַרבעט זיין לאַנד וועט האָבן גענוג ברויט, אָבער ווער עס גייט נאָך ליידיגע מענטשן וועט האָבן גענוג אָרעמקייט .משלי כח:יט

זי באַטראַכט אַ פעלד און קויפט עס ;מיט דער פרוכט פון אירע הענט פלאַנצט זי אַ ווייַנגאָרטן .משלי ל"א:ט"ז

דערצו איז דער נוץ פון דער ערד פאר אלעמען :דער מלך אליין ווערט באַדינט דורך דעם פעלד .קהלת ה:ט

אַלע אַרבעט פֿון מענטש איז פֿאַר זייַן מויל, און דאָך ווערט דער אַפּעטיט נישט געפֿילט .קהלת 6:7

ווער עס קוקט אויף דעם ווינט וועט נישט זייען ;און ווער עס קוקט אויף די וואלקנס וועט נישט שניידן .אין דער פרי זיי דיין זוימען, און אין אָוונט זאָלסטו נישט צוריקהאַלטן דיין האַנט ;ווייל דו ווייסט נישט צי עס וועט געלונגען, צי דאָס צי יענס, צי ביידע וועלן זיין גלייך גוט .קהלת י"א:ד,ו'

נביאים

און דיינע אויערן וועלן הערן א ווארט הינטער דיר, זאגנדיג :דאס איז דער וועג, גייט אין אים, ווען איר וועט זיך דרייען רעכטס און ווען איר וועט זיך דרייען לינקס .איר וועט אויך פארשווארצן די דעקונג פון דיינע געשניצטע זילבערנע בילדער, און די צירונג פון דיינע געגאסענע גאלדענע בילדער ;דו וועסט זיי אוועקווארפן ווי א טוך וואס פארשווינדט ;דו וועסט צו אים זאגן :גיי אוועק !דעמאלט וועט ער געבן דעם רעגן פון דיין זוימען, מיט וואס דו וועסט זייען דעם באָדן ;און ברויט פון דער פרוכט פון דער ערד, און עס וועט זיין פעט און זעטיק ;אין יענעם טאג וועלן דיינע בהמות זיך פיטערן אין ברייטע פּאַשע .די אָקסן אויך און די יונגע אייזלען וואס ארבעטן דעם באָדן וועלן עסן ריינע פוטער, וואס איז אויסגעווינטן געווארן מיט דער שאווועל און מיט דער פען .ישעיה ל:בא-כד

געבענטשט זענט איר וואָס זייט לעבן אַלע וואַסערן, וואָס שיקט אַרויס דאָרט די פֿיס פֿון אָקס און אייזל .ישעיה לב:ב

און די אויסגעטריקנטע ערד וועט ווערן אַ טייַך, און די דאָרשטיקע לאַנד וואַסער־קוואַלן :אין דער וואוינונג פֿון דראַקאָנען, וואו יעדער איינער ליגט, וועט זיין גראָז מיט ריד און בינטל .ישעיה 35:7

פארוואס גיט איר אויס געלט פאר דעם וואס איז נישט קיין ברויט ?און אייער ארבעט פאר דעם וואס זעטיגט נישט ? הערט מיר גוט צו, און עסט וואס איז גוט, און לאזט אייער נשמה זיך פרייען מיט פעטקייט .ישעיה 55:2

ווייל ווי דער רעגן קומט אַראָפּ, און דער שניי פֿון הימל, און קערט זיך נישט צוריק אַהין, נאָר באַוואַסערט די ערד, און מאַכט זי ברענגען און בליען, כּדי זי זאָל געבן זוימען צום זייער, און ברויט צום עסער, אַזוי וועט זייַן מייַן וואָרט וואָס גייט

הָאָס נישט קיין שווערע אַרבעט, און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט, וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט .סירא 7:15

אַרויס פֿון מײַן מויל :עס וועט זיך נישט אומקערן צו מיר ליידיק ,נאָר עס וועט טאָן וואָס איך וויל ,און עס וועט מצליח זײַן אין דער זאַך צו וועלכער איך האָב עס געשיקט .ישעיה 55:10-11

ווייל אַזוי זאָגט גאָט צו די מענער פֿון יהודה און ירושלים :ברעכט אײַער ברעקלאַנד ,און זײַט נישט צווישן דאָרנען . ירמיהו ד:ג

דאָס וואָרט פֿון גאָט איז ווידער געקומען צו מיר ,זאָגנדיק :מענטשנקינד ,ווען דאָס לאַנד זינדיקט קעגן מיר דורך שרעקלעך פֿאַרברעכן ,וועל איך אויסשטרעקן מײַן האַנט אויף איר ,און וועל צעברעכן דעם שטעקן פֿון איר ברויט ,און וועל שיקן הונגער אויף איר ,און וועל אויסשניידן מענטשן און בהמות פֿון איר :יחזקאל יד:יב-יג

עס איז געפלאַנצט געוואָרן אין אַ גוטער ערד לעבן גרויסע וואַסערן ,כּדי עס זאָל אַרויסברענגען צווייגן ,און עס זאָל טראָגן פרוכט ,כּדי עס זאָל זיין אַ שיינער ווײַנשטאָק .יחזקאל 17:8

און איר וועט וואוינען אין דעם לאַנד וואָס איך האָב געגעבן אייערע עלטערן ;און איר וועט זיין מיין פאָלק ,און איך וועל זיין אייער גאָט .איך וועל אייך אויך ראַטעווען פון אַלע אייערע אומריינקייטן :און איך וועל רופן צו דער תבואה ,און וועל עס פֿאַרמערן ,און איך וועל נישט לייגן קיין הונגער אויף אייך .און איך וועל פֿאַרמערן די פֿרוכט פֿון בוים ,און די וואוקס פֿון פֿעלד ,אַז איר זאָלט מער נישט באַקומען קיין חרפּה פֿון הונגער צווישן די פֿעלקער .דעמאָלט וועט איר געדענקען אייערע אייגענע שלעכטע וועגן ,און אייערע מעשים וואָס זענען נישט געווען גוט ,און וועט זיך פֿאַראַכטן אין אייערע אייגענע אויגן פֿאַר אייערע זינד און פֿאַר אייערע תועבות .יחזקאל 36:28-31

זייט פֿאַר זיך מיט גערעכטיקייט ,שניידט מיט רחמנות ;ברעכט אויס אייער ברעקערד ערד ;ווייל עס איז צייט צו זוכן גאָט ,ביז ער קומט און רעגנט אויף אייך גערעכטיקייט .הושע 10:12

און איך האָב אייך אויך געגעבן ריינקייט פון ציין אין אַלע אייערע שטעט ,און מאַנגל פון ברויט אין אַלע אייערע ערטער : אָבער איר האָט זיך נישט אומגעקערט צו מיר ,זאָגט גאָט .און איך האָב אויך צוריקגעהאַלטן דעם רעגן פון אייך ,ווען עס זענען נאָך געווען דריי חדשים ביזן שניט :און איך האָב געלאָזט רעגענען אויף איין שטאָט ,און נישט געלאָזט רעגענען אויף אַן אַנדער שטאָט :איין שטיק איז גערעגנט געוואָרן ,און דער שטיק אויף וועלכן עס האָט נישט גערעגנט איז אויסגעטריקנט .אַזוי זענען צוויי אָדער דריי שטעט געוואַנדערט צו איין שטאָט ,צו טרינקען וואַסער ;אָבער זיי זענען נישט זאַט געוואָרן :אָבער איר האָט זיך נישט אומגעקערט צו מיר ,זאָגט גאָט .איך האָב אייך געשלאָגן מיט ברענעניש און שימל :ווען אייערע גערטנער און אייערע ווײַנגערטנער און אייערע פייגנביימער און אייערע אָליווענביימער האָבן זיך געוואַקסן ,האָט דער פאַלמערוואָרם זיי פֿאַרצערט :אָבער איר האָט זיך נישט אומגעקערט צו מיר ,זאָגט גאָט .איך האָב געשיקט צווישן אייך די מגיפה לויטן שטייגער פון מצרים :אייערע יונגעלייט האָב איך געהרגעט מיטן שווערד ,און איך האָב אַוועקגענומען אייערע פערד ;און איך האָב געמאַכט דעם גערוך פון אייערע לאַגערן אַרויפֿגיין אין אייערע נאָזלעכער :אָבער איר האָט זיך נישט אומגעקערט צו מיר ,זאָגט גאָט .עמוס 4:6-10

כאָטש דער פֿײַגנבוים וועט נישט בליען ,און קיין פֿרוכט וועט נישט זײַן אין די ווײַנשטאָקן ;די אַרבעט פֿון די אָליווע־בײַמער וועט פֿאַרפֿעלן ,און די פֿעלדער וועלן נישט געבן קיין פֿרוכט ;די שעפּסן וועלן אָפּגעשניטן ווערן פֿון דער פֿעלד ,און קיין רינדער אין די שטאַלן וועט נישט זײַן ,אָבער איך וועל זיך פֿרייען אין גאָט ,איך וועל זיך פֿרייען אין גאָט פֿון מײַן ישועה .חבקוק 3:17-18

איז עס צייט פֿאַר אײַך ,איר ,צו וואוינען אין אײַערע באַדעקטע הייזער ,און דאָס הויז ליגט חרובֿ ?איצט זאָגט גאָט פֿון צבֿאות ,אַזוי זאָגט :באַטראַכט אײַערע וועגן .איר האָט געזייט פֿיל ,און ברענגט אַרײַן ווייניק ;איר עסט ,אָבער איר האָט נישט גענוג ;איר טרינקט ,אָבער איר ווערט נישט זאַט מיט טרינקען ;איר קליידט זיך אָן ,אָבער עס איז נישטאָ קיין וואַרעם ;און ווער עס פֿאַרדינט לוין ,פֿאַרדינט לוין צו לייגן עס אין אַ זאַק מיט לעכער .אַזוי זאָגט גאָט פֿון צבֿאות : באַטראַכט אײַערע וועגן .חגי 1:4-7

ווייל דער זאָמען וועט זיין מצליח ;דער וויינשטאָק וועט געבן איר פרוכט ,און די ערד וועט געבן איר וואָקסט ,און די הימלען וועלן געבן זייער טוי ;און איך וועל מאַכן דעם רעשטל פון דעם פאָלק באַזיצן אַלע די זאַכן .זכריה 8:12

ברענגט אַלע מעשר אין שפּײַזקאַמער ,כּדי עס זאָל זײַן עסן אין מײַן הויז ,און פּרוּווט מיך איצט דערמיט ,זאָגט גאָט פֿון צבֿאות ,אויב איך וועל אײַך נישט עפֿענען די פֿענצטער פֿון הימל ,און אײַך אויסגיסן אַ ברכה ,אַז עס וועט נישט זײַן גענוג פּלאַץ צו נעמען עס .און איך וועל באַשטראָפֿן דעם פֿאַרצערער פֿאַר אײַער זכות ,און ער וועט נישט פֿאַרניכטן די פּרוכט פֿון אײַער ערד ;און אײַער ווײַנשטאָק וועט נישט פֿאַרלירן איר פּרוכט פֿאַר דער צײַט אין פֿעלד ,זאָגט גאָט פֿון צבֿאות .און אַלע פֿעלקער וועלן אײַך רופֿן געבענטשט :ווײַל איר וועט זײַן אַ ליבלעך לאַנד ,זאָגט גאָט פֿון צבֿאות .מלאכי 3:10-12

בשורות

דעמאָלט זאָגט ער צו זיינע תלמידים :די שניט איז טאַקע גרויס ,אָבער די אַרבעטער זענען ווייניק ;בעט דעריבער דעם האַר פֿון דער שניט ,אַז ער זאָל אַרויסשיקן אַרבעטער צו זיין שניט .מתי 9:37-38

און ער האָט זיי דערציילט אין משלים אַ סך זאַכן ,זאָגנדיק :זעט ,אַ זייער איז אַרויסגעגאַנגען זייען ;און ווען ער האָט געזייט ,זענען עטלעכע זוימען געפֿאַלן ביים וועג ,און די פֿייגל זענען געקומען און האָבן זיי פֿאַרגעסן .עטלעכע זענען געפֿאַלן אויף שטיינערדיקע ערטער ,וואו זיי האָבן נישט געהאַט קיין סך ערד ;און גלייך זענען זיי אויפֿגעשפּראָסן ,ווײַל זיי האָבן נישט געהאַט קיין טיפֿקייט פֿון ערד .און ווען די זון איז אויפֿגעגאַנגען ,זענען זיי פֿאַרברענט געוואָרן ;און ווײַל זיי האָבן נישט געהאַט קיין וואָרצל ,זענען זיי פֿאַרוועלקט געוואָרן .און עטלעכע זענען געפֿאַלן צווישן דאָרנען ;און די דאָרנען זענען אויפֿגעשפּראָסן און האָבן זיי דערשטיקט .אָבער אַנדערע זענען געפֿאַלן אין גוטע ערד און האָבן אַרויסגעבראַכט פּרוכט ,עטלעכע הונדערטפֿאַך ,עטלעכע זעכציקפֿאַך ,עטלעכע דרײַסיקפֿאַך .ווער עס האָט אויערן צו הערן ,זאָל הערן .מתיא 13:3-9

נאך א משל האט ער זיי דערציילט ,זאגנדיג :דאס הימל-מלכות איז ווי א זענעפט-קערנדל ,וואס א מענטש האט גענומען און געזייט אין זיין פעלד .דאס איז טאקע די קלענסטע פון אלע זוימען ,אבער ווען עס וואקסט אויף ,איז עס די גרעסטע צווישן די גראטעס ,און ווערט א בוים ,אזוי אז די פייגל פון הימל קומען און נעבטן אין זיינע צווייגן .מתי -13:31 32

דעריפאר האט ער צו זיי געזאגט :די שניט איז טאקע גרויס ,אבער די ארבעטער זענען ווייניג ;בעט דעריבער דעם האר פון דער שניט ,אז ער זאל ארויסשיקן ארבעטער צו זיין שניט .לוקאס 10:2

ער האָט אויך דערציילט דאָס משל :אַ געוויסער מאַן האָט געהאַט אַ פֿײַגנבוים געפֿלאַנצט אין זײַן ווײַנגאָרטן ;און ער איז געקומען און געזוכט פּרוכט אויף אים ,און געפֿונען גאָרנישט .דערנאָך האָט ער געזאָגט צום ווײַנגאָרטנער :זע ,שוין דרײַ יאָר קום איך זוכן פּרוכט אויף דעם פֿײַגנבוים ,און איך געפֿין גאָרנישט ;שניידט אים אָפּ ;פֿאַרוואָס פֿאַרדרייט ער די ערד ?און ער האָט אים געענטפֿערט און געזאָגט :האַר ,לאָזט אים אויך דאָס יאָר ,ביז איך וועל אים גראָבן און מיסט מאַכן .און אויב ער וועט טראָגן פּרוכט ,נו ;און אויב נישט ,דערנאָך וועסטו אים אָפּשניידן .לוקאַס 13:6-9

זאָגט איר נישט ,עס זענען נאָך פֿיר חדשים ,און דאַן קומט די שניט ?זעט ,איך זאָג אייך ,הייבט אויף אייערע אויגן און קוקט אויף די פֿעלדער ,ווייל זיי זענען שוין ווײַס צום שניט .און דער וואָס שניידט באַקומט לוין און זאַמלט פּרוכט צום אייביקן לעבן ,כּדי ביידע דער וואָס זייט און דער וואָס שניידט זאָלן זיך צוזאַמען פֿרייען .יוחנן 4:35-36

אמת ,אמת ,איך זאָג אייך ,אויב אַ ווייץ־קערנדל פאַלט נישט אין דער ערד און שטאַרבט ,בלייבט עס אַליין ;אָבער אויב עס שטאַרבט ,ברענגט עס אַרויס אַ סך פרוכט .יוחנן 12:24

האָס נישט קיין שווערע אַרבעט ,און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט ,וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט .סירא 7:15

אזוי שנעל ווי זיי זענען אנגעקומען צום לאנד ,האבן זיי געזען דארט א פייער פון קוילן ,און פיש געלעגן דערויף ,און ברויט .יאָשקע האט צו זיי געזאגט :ברענגט פון די פיש וואָס איר האָט איצט געכאפּט .יוחנן 21:9-10

דאך האט ער זיך נישט איבערגעלאָזט אָן עדות ,מיט דעם וואָס ער האט געטאָן גוטס ,און געגעבן אונדז רעגן פֿון הימל , און פרוכטבאַרע צייטן ,און אָנגעפֿילט אונדזערע הערצער מיט עסן און פרייד .אַפּאָסטלענע 14:17

בריוו

אבער דאָס זאָג איך :ווער עס זייַט שפּאָרעוודיק וועט אויך שפּאָרעוודיק שניידן ;און ווער עס זייַט שעפעדיק וועט אויך שעפעדיק שניידן 2 .קאָרינטער 9:6

און גאָט איז ביכולת צו מאַכן אַלע גוטסקייט איבערפלוסיק צו אייך ;אַז איר ,שטענדיק האָבן גענוג אין אַלע זאַכן ,זאָלט איבערפלוסיק זיין צו יעדער גוטער אַרבעט) :ווי עס שטייט געשריבן ,ער האָט צעשפּרייט ;ער האָט געגעבן צו די אָרעמע ;זיין גערעכטיקייט בלייבט אויף אייביק .איצט דער וואָס גיט זוימען צו די זייער ,גיט ברויט פֿאַר אייער עסן ,און פֿאַרמערט אייער געזייטן זוימען ,און פֿאַרגרעסערט די פֿרוכטן פֿון אייער גערעכטיקייט (;ווערנדיק רייכער אין אַלע זאַכן צו אַלע גוטסקייט ,וואָס ברענגט דורך אונדז דאַנקבארקייט צו גאָט 2 .קאָרינטער 9:8-11

און לאָמיר נישט מיד ווערן פון טאָן גוטס ,ווייל אין דער ריכטיקער צייט וועלן מיר שניידן ,אויב מיר וועלן נישט מיד ווערן . גאַלאַטער 6:9

ווייל אפילו ווען מיר זענען געווען מיט אייך ,האבן מיר אייך דאס באפוילן ,אז אויב איינער וויל נישט ארבעטן ,זאל ער אויך נישט עסן 2 .טעסלאנישער 3:10

אַפּאָקריפֿע

ווייל ווי דער אקערער זייט אסאך זוימען אויף דער ערד ,און פלאנצט אסאך ביימער ,און דאך קומט נישט ארויף די זאך וואס איז געזייט גוט אין זיין צייט ,און אויך נישט אלץ וואס איז געפלאנצט ווארצלט ;אזוי איז עס מיט די וואס זענען געזייט אין דער וועלט ;זיי וועלן נישט אלע געהאלפן ווערן 2 .עזרא 8:41

אזוי ווי דער זאָמען פֿון אַ דאָרער גייט אונטער ,אויב ער קומט נישט אַרויף און באַקומט נישט דיין רעגן אין דער ריכטיקער צייט ;צי אויב עס קומט צו פֿיל רעגן און פֿאַרדאָרבט אים :אַזוי גייט אויך אונטער דער מענטש ,וואָס איז געשאַפֿן געוואָרן מיט דיינע הענט און ווערט גערופֿן דיין אייגענע בילד ,ווייל דו ביסט ענלעך צו אים ,פֿאַר וועמענס זכות דו האָסט אַלץ געמאַכט און אים פֿאַרגליכן צום דאָרער 2 .עזרא ח43-44:

און ער האט מיר געענטפערט ,זאגנדיג ,אזוי ווי דאס פעלד איז ,אזוי איז אויך די זוימען ;אזוי ווי די בלומען זענען ,אזוי זענען אויך די פארבן ;אזוי ווי דער ארבעטער איז ,אזוי איז אויך די ארבעט ;און אזוי ווי דער אקערער אליין איז ,אזוי איז אויך זיין אקערעריי :ווייל עס איז געווען די צייט פון דער וועלט 2 .עזרא 9:17

...ווייל אין שטאָלץ איז צעשטערונג און פיל צרות ,און אין זנות איז פארפוילונג און גרויס מאַנגל :ווייל זנות איז די מוטער פון הונגער .טוביה 4:13

האָט דער יונגערמאַן געטאָן ווי דער מלאך האָט אים באַפֿוילן ;און נאָכדעם ווי זיי האָבן געבראָטן דעם פֿיש ,האָבן זיי אים געגעסן ;דערנאָך זענען זיי ביידע געגאַנגען ווייַטער אויף זייער וועג ,ביז זיי האָבן זיך דערנענטערט צו עקבתני . טובית ו:ה

האָס נישט קיין שווערע אַרבעט ,און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט ,וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט .סירא 7:15

און געבענטשט איז דער סריס ,וואָס מיט זיינע הענט האָט נישט געטאָן קיין אומרעכט ,און נישט אויסגעטראַכט קיין שלעכטע זאַכן קעגן גאָט :ווייל אים וועט געגעבן ווערן די ספּעציעלע מתּנה פון גלויבן ,און אַן ירושה אין דעם טעמפּל פון גאָט וואָס איז מער אָנגענומען אין זיין מיינונג .חכמה פון שלמה 3:14

האַס נישט קיין שווערע אַרבעט ,און נישט קיין לאַנדווירטשאַפט ,וואָס דער העכסטער האָט באַשטימט .סירא 7:15

ווער עס באַאַרבעט זײַן לאַנד וועט פֿאַרגרעסערן זײַן הויפֿן ;און ווער עס געפֿעלט גרויסע מענטשן וועט באַקומען מחילה פֿאַר זינד .סיראה 20:28

ווען דו וועסט באַקומען אַ פרוכטבאַר פאַרמעגן דורך דעם גאַנצן פעלד ,זיי עס מיט דיין אייגענעם זוימען ,בטחון אין די גוטסקייט פון דיין שטאַם .סיראה 26:20

דעמאָלט האָבן זיי באַאַרבעט זייער ערד אין שלום ,און די ערד האָט געגעבן איר פרוכט ,און די ביימער פון פעלד זייער פרוכט 1 .מקבים 14:8

פארגעסענע ביכער פון עדן

די מענטשן זענען דעריבער מחויב זיך צו מקדיש זיין צו לאַנדווירטשאַפט און דער באַאַרבעטונג פון דער ערד ,כּדי דורך דעם מיטל זאָלן זיי האָבן אַ גרויסע צושטעל פון גערעטעניש .אויף דעם וועג ווערט באַאַרבעטונג פון יעדן סאָרט געפירט און אַ גרויסע שניט ווערט געשניטן אין דעם גאַנצן אויבן דערמאָנטן לאַנד .בריוו פון אַריסטעאַס 5:9-10

דאָרפֿישע מענטשן ,דורך זיך אַרויסציען פֿון די דאָרפֿישע געגנטן און זיך באַזעצן אין שטאָט ,האָבן געבראַכט אַ שלעכטן נאָמען פֿאַר דער לאַנדווירטשאַפֿט :און אַזוי ,כּדי זיי זאָלן זיך נישט באַזעצן אין שטאָט ,האָט דער מלך אַרויסגעגעבן באַפֿעלן ,אַז זיי זאָלן נישט בלייבן דאָרט מער ווי צוואַנציק טעג .בריוו פֿון אַריסטעאַס 5:13

גיט נישט קיין אויפמערקזאמקייט ,מײַנע קינדער ,צו דער שיינקייט פֿון פֿרויען ,און שטעלט אײַער געדאַנק נישט אויף זייערע ענינים ;נאָר גייט מיט אַן איינציקן האַרצן אין מורא פֿאַר גאָט ,און אַרבעט אויף גוטע מעשים ,אויף לערנען און אויף אײַערע הערדער ,ביז גאָט וועט אײַך געבן אַ ווײַב ,וועמען ער וויל ,אַז איר זאָלט נישט ליידן ווי איך האָב געטאָן . טעסטאַמענט פֿון ראובן 2:1

בייגט זיך אַראָפּ אייער רוקן צו דער לאַנדווירטשאַפט ,און אַרבעט שווער אין אַלע מינים לאַנדווירטשאַפט ,און ברענגט מתנות צום גאָט מיט דאַנקבארקייט .ווייל מיט די ערשטע פירות פון דער ערד וועט גאָט אייך בענטשן ,אַזוי ווי ער האָט געבענטשט אַלע הייליקע פון הבל ביז איצט .ווייל קיין אַנדער טייל ווערט אייך נישט געגעבן ווי פון דער פעטקייט פון דער ערד ,וועמענס פירות ווערן אויפגעהויבן דורך אַרבעט .ווייל אונדזער פאָטער יעקב האָט מיך געבענטשט מיט ברכות פון דער ערד און פון ערשטע פירות .צוואה פון יששכר 1:39-42

איך בין געוווען דער ערשטער צו מאַכן אַ שיף צו זעגלען אויפן ים ,ווייל גאָט האָט מיר געגעבן פארשטאנד און חכמה דעריבן .און איך האָב אַראָפּגעלאָזט אַ רודער הינטער אים ,און איך האָב אויסגעשטרעקט אַ זעגל אויף אַן אַנדערן אויפגעשטעלטן שטיק האָלץ אין מיטן .און איך בין דאָרט געזעגלט לענגאויס די ברעגן ,כאַפּנדיק פיש פֿאַר מיין טאַטנס הויז ביז מיר זענען אָנגעקומען קיין מצרים .און דורך רחמנות האָב איך געטיילט מיין כאַפּ מיט יעדן פרעמדן .און אויב אַ מענטש איז געווען אַ פרעמדער ,אָדער קראַנק ,אָדער אַלט ,האָב איך געקאָכט די פיש ,און זיי גוט צוגעגרייט ,און זיי אָנגעבאָטן צו אַלע מענטשן ,ווי יעדער מענטש האָט געהאַט נויט ,טרויעריג מיט זיי און האָבנדיק רחמנות אויף זיי . דעריבער האָט גאָט מיך אויך באַפרידיקט מיט אַ גרויסער צאָל פיש ווען איך כאַפּ פיש ;ווייל ווער עס טיילט מיט זיין חבר באַקומט פיל מער פון גאָט .פינף יאָר האָב איך געכאפט פיש און געגעבן דערפון צו יעדן מענטש וואָס איך האָב געזען ,און עס איז געווען גענוג פֿאַר מיין גאַנצן טאַטנס הויז .און אין זומער האָב איך געכאפט פיש ,און אין ווינטער האָב איך געהאַלטן שעפּס מיט מיינע ברידער .טעסטאַמענט פון זבולון 2:6-13